

Katedra filosofie

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno studenta: Radek Haňka

Název práce: Mytické motivy v Platónově dialogu Faidros

Jméno vedoucího práce: Tomáš Hejduk, Ph.D.

Jméno oponenta: Ondřej Sikora, Ph.D.

I. Formální kritéria	ano	zčásti	ne
1. Cíl práce je zformulován a odpovídá zadání a názvu práce.		x	
2. Metody využitě autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		x	
3. Struktura práce je logická a odpovídá zvolenému tématu.		x	
4. Závěr shrnuje dosažené poznatky a formuluje přínos k řešení problému.		x	
5. Autor nic podstatného neopomenul (zadání, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce)		x	

Slovní ohodnocení

II. Obsahová kritéria	ano	zčásti	ne
1. Práce prokazuje porozumění autora problematice.		x	
2. Opírá se o relevantní prameny a literaturu .	x		
3. Adekvátním způsobem s nimi pracuje.		x	
4. Zpracování vykazuje rysy vlastního přínosu.			x

Slovní ohodnocení

III. Jazyková kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb .	x		
2. Práce je psána kultivovaným odborným jazykem .	x		
3. Student zvládl a rozumí terminologii oboru a tématu, jímž se zabývá.	x		
4. Student pracuje správně s odkazy a citacemi , odlišuje parafráze a vlastní myšlenky.	x		
5. Práce je vybavena vhodně (ve shodě s charakterem zvoleného tématu) doplňky textu (obrazové přílohy apod.)			

Slovní ohodnocení

Student se ve své práci zaměřuje na jeden z nejznámějších a nejčtenějších Platónových dialogů, *Faidros*, a jeho mytické motivy. Práce je vedena přesvědčením, že pečlivý rozbor četných mytologemat napomůže k lepšímu porozumění tomuto dialogu. Toto zaměření je třeba ocenit, neboť často jsme svědky snahy odpreparovat z Platónova díla pouze logicko-argumentační složku a tu brát vážně jako záležitost filosofie. Autor ve své práci lineárně prochází jeden mytický motiv za druhým, snaží se vysvětlit jeho kulturně historický kontext a zformulovat jeho význam pro Platónův text. Pro vysvětlení kulturně historického kontextu využívá Neškudlovu *Encyklopedii řeckých bohů a mýtů*, pro interpretační uchopení zejména recentní Wernerovu práci *Myth and Philosophy in Plato's Phaedrus*.

Téma práce je bezpochyby poutavé a relevantní. Nutno však říci, že také velice náročné a že kolega Haňka této náročnosti nedostává. Celá práce dělá zhruba tolik že vybarvuje obrázky k Platónovu textu. To je samo o sobě zajisté chvályhodné, avšak, je to pouze přípravný krok, za nímž má následovat další, který sestoupí k samotné myslitelské záležitosti dialogu a ukáže význam obrazů pro její náležitější uchopení a pochopení. To se však neděje. Autor využívá ke své ilustraci zejména zmíněnou encyklopedii a ke komentáři zmíněný Wernerův text s občasnými výpůjčkami od Špinky (*Duše a krása v dialogu Faidros*), avšak sám nevykonává interpretační ani argumentační práci, která by čtenáři poskytovala důvod, proč má tuto bakalářskou práci vůbec číst a nemá raději číst Wenera a Neškudlu. Dialog jako takový, jeho strukturní uchopení, relevance jeho částí, problém syntetického uchopení jeho dvou odlišných polovin, statut palinodie, jeho vyznění, natož pečlivé uchopení jednotlivých motivů – to vše zůstává netknuto.

Již samotná struktura práce nevyznívá přesvědčivě, autor nevěnuje problematice mýtu jako takovému a jeho vztahu k řeckému, či minimálně Platónovu myšlení sebemenší úvodní zamyšlení, což je vzhledem k exponovanosti tématu na pováženou. Celá struktura je tvořena lineárním řazením jednotlivých obrazů, přičemž autor se zjevně snaží neopominout žádné relevantní místo – bylo by vhodnější vybrat např. tři motivy a ty pečlivěji vysvětlit ve vztahu k celku dialogu. Ani závěr nepřinese kýženou reflexi a autor se spokojí s banálními formulacemi, které nic věcného neříkají, např.: „Filosof by se po vzoru Sókrata neměl snažit mýty převypravovat nemyticky, ale měl by je nechat tak, jak jsou a snažit se k nim vztáhnout.“ (s. 38). Nebo: „Vztahování se k mýtům nám pomáhá lépe pochopit i témata, která jsou jinak jen velmi obtížně zachytitelná“. To je snad pravda, ale zároveň, ponechána takto o sobě, s nulovou hodnotou. Nebo: „...s jejich pomocí můžeme lépe poznat sami sebe

a díky nim promyšlet témata, která by bez nich nebylo možné natolik zachytit (jako například lásku)." (tamt.). Autor naznačuje, že mýtus (v celé práci bohužel neodlišuje mýtus a obraz) lépe pomáhá uchopit téma než pojmová artikulace. Žel, autor neukazuje, jak mýtické motivy pomáhají rozkrýt Platónovo uvažování o lásce, spokojí se s konstatováním erotického či sexuálního akcentu mýtů konstatováním potřeby přechodu k rovině myšlenkové a filosofické (str. 37), ale co přesně to znamená a jak spolu tyto roviny komunikují? Jak se má k sobě akcentace obrazu či mýtu na straně jedné a dlouhá rozprava na téma náležité rétoriky na straně druhé, která coby dialektika je náročnou cestou pečlivého artikulacího třibení, „rozborů a souborů“, spojenou s velkou námahou (srv. *Phaedr.* 273c-274a)?

Pečlivé třibení zároveň čtenář postrádá v místech, kde autor s přehnanou oddaností reprodukuje Wernerovy závěry bez patřičného kritického odstupu. Uvedme několik míst: Patrné je to zejména v snad stěžejní kapitole 2.2, vztahující se k mýtu o Boreovi a následné Sókratově obecné reflexi vztahu k mýtům, odmítnutí osvícenské demytologizace a zdůraznění první osoby coby zásadního tématu reflexe. Autor na str. 16 a 17 reprodukuje Wernerovu interpretaci Sókratovy „kritiky alegorického výkladu“, což považuji za nešťastné a zavádějící spojení, neboť alegorizace je právě převedení do metaforické roviny. Autor vhodně upozorňuje na četnost motivu masek, avšak na str. 22 jej nepodloženě přetěžuje bez náležitého vysvětlení („Faidros nasazuje Lysiovi masku moudrého či Lysias si nasazuje masku, aby takové zdání budil“). Dále, na s. 28-29 autor cituje Wenera, podle nějž „Platón zkoumá erós skrze mýtus – spíše než s pomocí, řekněme, argumentu nebo dialogické diskuze“, což je vzhledem k výše řečenému ohledně druhé poloviny dialogu nepřijatelná teze. Za problematický rovněž považuji Wernerův výklad místa 257c (str. 31 práce) ohledně vstupu do druhé poloviny dialogu a s tím související interpretaci vyprávění o cikádách (259a-d) na str. 32. Chápat cikády coby obraz „zotročení žádostivostí, kterou palinodie kritizuje“, jako cosi, co je odsouzeno k „monotónnímu bzučení“ (str. 33) Werner sice může, ale autor by tyto interpretační závěry neměl otrocky přebírat, ale měl by vzít vážně možnost, že text říká přesný opak a jeho obsahem je božská strženost krásnou řečí.

IV. Otázky k obhajobě

- Na jakém základě byste odlišil „mýtu“ a „obraz“ či „metaforu“?
- Vysvětlete rozdíl mezi Wernerovou a Špinkovou interpretací pasáže 259a-e (cikády) a zformulujte důvody pro jednu z obou stran.

Navržená známka: dobře

Datum: 10. 5. 2017

Podpis oponenta práce: Ondřej Sikora, Ph.D.